

4. Migrace je cesta

ANOTACE:

V této lekci se budeme zabývat tématem migrace. Najdeme se žáky odpovědi na to, co je migrace, jaké jsou její příčiny a důsledky, a zaměříme pozornost i na náš postoj ve vztahu k migraci a migrantům.

CÍLE:

- Žáci a žákyně se seznámí s klíčovými pojmy v oblasti migrace.
- Žáci a žákyně pojmenují základní příčiny a důsledky migrace na konkrétních příbežích.
- Žáci a žákyně se zamyslí nad vlastním postojem k migrantům.

DOBA TRVÁNÍ LEKCE:

90 minut

ZAŘAZENÍ DO RVP:

Člověk a příroda, Člověk a společnost

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

8 DŮSTOJNÁ PRÁCE
A EKONOMICKÝ RŮST

10 MĚNĚ
NEROVNOSTI

16 MÍR,
SPRAVEDLNOST
A SILNÉ INSTITUCE

4.1 Teploměr 1

15 min

POMŮCKY: provázek, post-ity (samolepící štítky), tužky

Tématem dnešního programu bude migrace. Hned v úvodu provedeme se žáky měření pomocí metody „teploměr“. Pokud máme možnost, uděláme na zem čáru (křídou, post-item, provázkem, tkalounem...). U dveří do učebny bude 100 % a u okna naproti dveřím (případně dle dispozic vaší třídy) bude 0 %. Prostor mezi těmito body pomyslně rozdělíme, aby žáci věděli, kde je 50 %.

Nyní necháme žáky, aby se libovolně postavili někam do tohoto teploměru podle toho: „**Na kolik % myslí, že se jich téma migrace týká?**“

Jakmile se rozestoupí, dáme každému lístek, na který napíše své jméno či si jej označí svou značkou. Doplní jej o krátký důvod, PROČ stojí tam, kde stojí. Pomocí kolíčku jej připevní v místě, kde stojí, k čáře.

INFOBOX: Lístky takto necháme, neboť se k nim v průběhu programu ještě vrátíme.

4.2 Co je to migrace

10 min

POMŮCKY: příloha 1: Co je to migrace

Začneme tím, že se budeme snažit pochopit, co to migrace je. Stoupneme si (nebo sedneme) s žáky do kruhu. Budeme říkat různá tvrzení. Kdo by na toto tvrzení odpověděl ANO, vymění si s někým z kruhu místo. Pro ověření pochopení řekneme první tvrzení „Rozumím pravidlu“. Všichni si pravděpodobně vymění mezi sebou místa.

Pokračujeme dalšími tvrzeními:

- Jezdím do školy z jiného města.
- Ve svém životě jsem navštívil/a zahraničí.
- V ČR jsem potkal/a cizince, který tu žije.
- Zním někoho, kdo pracuje či pracoval v zahraničí.
- Chtěl/a bych žít v zahraničí.

Na závěr aktivity se zeptáme žáků, zda ví, kam jsme otázkami směřovali. Vedli jsme je k tomu, že cizí slovo migrace označuje pohyb.

4.3 Teploměr 2

 10 min

POMŮCKY: z předešlého Teploměru 1, příloha 2: Pojmy

Zopakujeme nyní znovu teploměr se stejnou otázkou: „Na kolik procent myslím, že se mě téma migrace týká?“

Jakmile se žáci znovu rozestaví, položíme jim otázku: „Jak a proč jste se posunuli?“ Necháme žákům prostor na vyjádření. Abychom ušetřili čas, necháme mluvit vždy jednoho žáka a následně poprosíme ostatní, aby zvedli ruku ti, kteří s důvodem souhlasí. Takto zopakujeme ještě cca 3x, dokud budou nové argumenty.

Tyto argumenty porovnáme s těmi z prvního teploměru a hlavní body zapíšeme na flipchart.

Vrátíme se nyní zpět na místa a pověsíme na tabuli vytištěnou přílohu 2: Pojmy (ideálně, aby všichni dobře viděli, ale může být i A4) s pojmy:

1. migrace (pohyb)
2. migrovat (pohybovat se)
3. imigrovat (přistěhovat se)
4. emigrovat (odstěhovat se)

4.4 Příběhy migrantů

 20 min

POMŮCKY: vytištěná příloha 3a: Příběhy migrantů, příloha 3b: Tabulka pro učitele, tužky, papíry, post-ity (samolepící štítky)

Rozdělíme žáky do skupin po 3. Každému ve skupině dáme vytištěný příběh, který si mají žáci přečíst. Po přečtení textu zodpoví ve skupině (všichni dostali stejný text) otázky pod textem. Jednotlivé odpovědi napíšou na post-ity a nalepí na tabuli do tabulky (viz níže).

Společně pak probereme jednotlivé otázky. Kam a odkud se migruje a jaké jsou důvody. Směřujeme k uvědomění toho, že ne všechny důvody pro migraci jsou negativní. Nicméně více se tím budeme zabývat v následující aktivitě.

Tabulka (doporučujeme nakreslit na tabuli) a příklad vyplnění:

Jméno	Odkud?	Kam?	Jaký byl důvod migrace?
Madeleine Albrightová	z ČR	<ul style="list-style-type: none">• do Anglie v r. 1939• do USA v r. 1948	<ul style="list-style-type: none">• 2. sv. válka, náboženská nesnášenlivost• komunismus, politická situace, emigrace

POMŮCKY: vytištěná příloha 4: Strom migrace, tužky

Žáci zůstanou ve skupinách. Každá dostane pracovní list Strom migrace z pohledu původního obyvatele a Strom migrace z pohledu imigranta. Ve skupině se tedy rozdělí na poloviny. Každá řeší migraci z jiného úhlu pohledu (imigranta a původního obyvatele).

Budeme se žáky hledat příčiny a důsledky migrace. Mysleme na to, že mohou být pozitivní i negativní.

Žáci ve skupinách budou psát co nejvíce informací a domněnek, které k tématu mají.

Části stromu symbolizují tyto otázky:

Strom migrace – z pohledu imigranta

kořeny – Proč se chci vystěhovat?

větve – Jaký je pro mě život v nové zemi?

listy – Co mi (materiálně a právně) přináší život v nové zemi?

podél kmene – Jaká je pro migranty cesta do nové země?

Strom migrace – z pohledu původního obyvatele

kořeny – Proč se lidé stěhují do naší země?

větve – Jak pro mě nově příchozí mění život v mojí zemi?

listy – Co přináší nově příchozí?

podél kmene – Proč nově příchozí mění život v mojí zemi?

Necháme nejprve žáky pracovat ve skupinách 15 minut. Během této doby skupiny obcházíme, abychom se ujistili, že zadání rozumí, a případně pomohli.

Po uplynutí času požádáme skupiny, aby si vyměnily pracovní listy. Ti, kteří vymýšleli odpovědi z pohledu migranta, budou prezentovat původního obyvatele a naopak. Skupiny budou postupně číst své odpovědi – nejprve všichni kořeny, pak větve, listy a kmeny. Slova, ve kterých se shodují, nemusí opakovat.

Kořeny – příklady příčin migrace, které mohou ve třídě padnout (jak dobrovolné, tak i nedobrovolné) – konflikty, války, pronásledování (etnicita, náboženství, politika), přání vidět jiné části světa, kariéra, studia, láska, rodina, klimatické změny, přírodní pohromy, chudoba, špatná společenská či ekonomická situace, diskriminace, centralizace majetku a moci atd.

Větve – příklady důsledků migrace, které mohou ve třídě padnout (pozitivní i negativní) – kontakt s různými kulturami, rozmanitost uvnitř společnosti, obohacení, „odliv mozků“, nárůst populace v EU, růst měst (urbanizace), slumy, nelegální migrace po moři, ztráta kořenů, domova, rodiny, negativní postoje k imigrantům, kriminalita, vyhlídňování oblastí, rostoucí rasismus, nárůst xenofobie, nelegální práce atd.

INFOBOX: U této aktivity i tématu je nezbytné přistupovat k němu otevřeně. Tedy hodnotit klady i zápory.

POMŮCKY: žádné

Závěr programu necháme pro sdílení odpovědí na otázku: „Jak se změnil můj pohled na migranty po dnešním programu?“ případně: „Co jsem se dozvěděl o migraci a jak se mě toto téma týká?“

SLOVNÍČEK

ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA: Zajišťuje je Všeobecná deklarace lidských práv. Jde o dokument Organizace spojených národů, který obsahuje např. to, že „všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovni co do důstojnosti a práv. Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení atd.“

EKONOMICKÝ MIGRANT: Člověk, který emigruje z jednoho regionu do druhého, protože dle jeho očekávání nejsou v jeho vlastní zemi životní podmínky či pracovní příležitosti dost dobré, a hledá proto zlepšení svého životního standardu jinde. Další možností je, že je do cílové země přizván z důvodu nedostatku pracovníků v daném oboru.

EMIGRACE: Opuštění (či útěk ze) země původu a přestěhování se do jiné země.

OSN: Organizace spojených národů. Cílem OSN je zachování mezinárodního míru, bezpečnosti a zajištění mezinárodní spolupráce.

PŘIJÍMACÍ STŘEDISKO: Je prvním místem, kde pobývají žadatelé o mezinárodní ochranu. Po dobu cca 3 týdnů nesmějí toto zařízení opustit a musí se podrobit preventivním zdravotním vyšetřením.

DOČASNÁ OCHRANA: Výjimečná ochrana, která existuje vedle mezinárodní ochrany. Má ochránit vysídlené osoby ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země svého původu. Tito lidé uprchli kvůli ozbrojeným konfliktům, násilí nebo kvůli porušování lidských práv.

NELEGÁLNÍ MIGRACE: Nelegální vstup přes státní hranice na území jiného státu. Může se týkat například uprchlíků.

UPRCHLÍK: Člověk, pronásledovaný v zemi původu, žádající o mezinárodní ochranu.

Seznam příloh

- příloha 1: Co je to migrace
- příloha 2: Pojmy
- příloha 3a: Příběhy migrantů
- příloha 3b: Tabulka pro učitele
- příloha 4: Strom migrace

Použité zdroje a užitečné odkazy

ČIŽINSKÝ, Pavel. Cizinecké právo. Praha: Linde Praha, 2012.

DRBOHLAV, Dušan. Migrace a (i)migranti v Česku: Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? Praha: Sociologické nakladatelství, 2010.

KRCHOVÁ, Andrea, VÍZNEROVÁ, Hana. Deník migranta, migrantky. Praha: Evropská kontaktní skupina v České republice, 2009.

PEŠKOVÁ, Michaela. Ja-immigrant = Jsem imigrant: Imigranti z bývalých zemí SSSR v České republice. Ústí nad Labem: Vlasta Králová, 2006.

Metodické materiály [online]. Na Zemi [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <https://www.nazemi.cz/cs/metodicke-materialy>

Český statistický úřad [online]. ČSÚ [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

The UN Refugee Agency Česká republika [online]. UNHCR [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/>

Eurostat [online]. Eurostat [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Uprchlíci v číslech [online]. Člověk v tísni [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/cs/migrace/info/casto-kladene-dotazy>

Organizace pro pomoc uprchlíkům [online]. OPU [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: www.opu.cz

Migrace online: Portál pro kritickou diskuzi o migraci [online]. Multikulturní centrum [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: www.migraceonline.cz

Španělé ztrácejí strach ze Železné opony [online]. Dos Mundos: web česko-španělských vztahů [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <http://dosmundos.cz/?p=3286>

Příběhy migrantů [online]. Metodický portál Výchova k občanství [cit. 5. 10. 2021].

Dostupné z: <http://www.vychovakobcanstvi.cz/pribehy-migrantu>

Smutná, Martina. CIZINCI V BRNĚ: Stěžujete si, aby vám ostatní nezáviděli, tuší Filipínek [online]. Idnes.

cz [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/cizinci-v-brne-louel-ross-calleja-d4x-/domaci.aspx?c=A151023_092434_domaci_mav

Češi v cizině [online]. Lidovky.cz [cit. 5. 10. 2021]. Dostupné z: http://cestovani.lidovky.cz/ceska-v-usa-lide-si-ne-preji-dobrou-chut-a-netukaji-si-s-pivem-p46-/aktuality.aspx?c=A140113_103517_aktuality_ape

Pro obrázkové přílohy byly použity volně dostupné internetové databáze a archiv organizace ADRA.

Projekt byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí v Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Stoupneme si (nebo sedneme) s žáky do kruhu. Budeme říkat různá tvrzení. Kdo by na toto tvrzení odpověděl ANO, vymění si s někým z kruhu místo.

- Rozumím pravidlu.
- Jezdím do školy z jiného města.
- Ve svém životě jsem navštívil/a zahraničí.
- V ČR jsem potkal/a cizince, který tu žije.
- Zním někoho, kdo pracuje či pracoval v zahraničí.
- Chtěl/a bych žít v zahraničí.

1. migrace (pohyb)

2. migrovat (pohybovat se)

3. imigrovat (přistěhovat se)

4. emigrovat (vystěhovat se)

1. příběh – Češi v New Yorku

Sto tisíce Čechů, především židovského původu, utekly do USA před nástupem Adolfa Hitlera k moci a vypuknutím druhé světové války. Odhaduje se, že do roku 1938 to bylo na 400 000 Čechoslováků.

Madeleine Albrightová, bývalá ministryně zahraničních věcí USA, patří mezi slavné Čechoslováky židovského původu, kteří před válkou emigrovali do zahraničí. Nejen její jméno vstoupilo do povědomí celého světa.

Madeleine Albrightová, rozená Marie Jana Körbelová (po roce 1945 Korbellová) se narodila 15. května 1937. Jako historicky první žena zastávala úřad ministryně zahraničních věcí USA. Předtím, během první Clintonovy administrativy, působila jako velvyslankyně USA při OSN. Madeleine se narodila v pražské židovské rodině na Smíchově. Byla však pokřtěna a vychovávána jako katolička a o svém židovském původu se podle vlastních slov dozvěděla až poté, co Washington Post publikoval reportáž, v níž bylo vzpomenuáno, že její prarodiče a několik příbuzných se stali oběťmi holocaustu. Její otec, Josef Korbel, byl československý diplomat. Hned po Hitlerově okupaci zbytku Československa v březnu 1939 se mu podařilo i s celou rodinou odejít do Londýna, kde ve sklepním bytě zažili německé bombardování. Značnou část dětství prožila v protiletadlovém krytu.

Po válce se Korbelovi vrátili do Československa, které však vzápětí po komunistickém převratu v roce 1948 opustili a usadili se ve Spojených státech v Coloradu. Měli jen skromné finanční prostředky. Po studiích na internátní škole ve Švýcarsku a absolvování uznávané Wellesley College, kde dostala stipendium pro studium politologie, se Madeleine provdala za chicagského novináře Josepha Medilla Pattersona Albrighta a zapsala na postgraduální studium na Kolumbijské univerzitě. Získala diplom na Institutu ruských studií.

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

2. příběh – Rodina Aslana a Sedy

V roce 2003 opustili Aslan a Seda se svými dvěma dětmi Čečensko. Česká republika, kde následně požádali o azyl, pro ně nebyla tranzitní, ale cílovou zemí. Bylo to místo, kde se chtěli natrvalo usadit. Aslan (46) si tu na konci 70. let odsloužil základní vojenskou službu v Sovětské armádě. Po téměř čtvrtstoletí se sem s rodinou vrátil, tentokrát jako žadatel o azyl.

Když se pak rozhodli prodat svůj byt (nedlouho poté, co byl zasažen náletem ruských letadel) a z utržených peněz zaplatit převaděče, kteří by jim „pomohli“ přes hranice, nebylo o čem diskutovat. Česká republika pro ně představovala „Evropu“ a tedy i bezpečí a naději.

V Čechách

V Čechách prošla rodina několika uprchlickými tábory. Nejdříve pár týdnů v karanténě, pak několik měsíců v tzv. pobytovém azylovém středisku, které již mohli relativně volně opouštět. České tábory v té době obývali téměř výhradně Čečenci. Poté, co zjistili, jak minimální jsou jejich šance na udělení azylu, a tím i získání trvalého povolení k pobytu a cestovního pasu, se mnozí z nich snažili pokračovat v cestě na západ, zejména do Rakouska, Francie a Belgie.

Není se čemu divit. Seda a Aslan pochopitelně možnost odchodu do Rakouska také zvažovali. Lidé, se kterými ještě před několika měsíci obědvali v táborové jídelně, jim telefonovali a radostně sdělovali, že jim byl v Rakousku udělen azyl. Často se sami sebe ptali: „Proč tady vlastně zůstáváme? Na co čekáme?“ V té době jejich děti již obstojně mluvily česky, nejstarší syn dokonce začal chodit do školy, učitelky ho chválily, našel si české kamarády...

Další cesta

Své rozhodnutí uskutečnili na podzim roku 2004. Bylo to již několik měsíců poté, co Česká republika vstoupila do Evropské unie (EU), a začala tak platit tzv. Dublinská konvence. Ta má vést ke sjednocené evropské azylové politice. Dává uprchlíkům možnost žádat o azyl pouze v jedné zemi EU a má tak zamezit tzv. „putování za azylem“, situaci, kdy uprchlíci postupně žádají o azyl v několika evropských zemích. Seda s Aslanem tedy měli odůvodněnou obavu, že budou z Rakouska do Čech vráceni a následně jim kvůli nezákonnému překročení hranic bude zastavena azylová procedura.

Azyl

Po několika měsících pobytu v rakouském uprchlickém táboře a posléze v penzionu pro uprchlíky se Aslan, Seda a jejich děti dočkali azylu. Zpětně jim byly vyplaceny sociální dávky na děti (tzv. Familienbeihilfe), díky kterým se jim podařilo najít bydlení a přestěhovat se do menšího města v Dolních Rakousech, zemi, která má poměrně velkorysé zákony ve vztahu k uznaným uprchlíkům. Po více než dvou letech od chvíle, kdy prodali byt a opustili rodné Čečensko, se jim podařilo nalézt v životě jistou stabilitu a mohli jej vzít pevněji do svých rukou. Zdroj: <http://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/nase-deti-se-tu-snad-budou-nekdy-citit-doma-pribeh-o-putovani-jedne-rodiny>

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

3. příběh – Útěk Juliette

Juliette bylo šestnáct let, když do domu její rodiny vtrhli povstalci. Během nastalého zmatku se jí podařilo schovat se v zahradě, což jí zachránilo život. Tu noc viděla zemřít své dva bratry a otce. Matku a sestry povstalci unesli, od té doby je neviděla. Juliette vyhledala pomoc rodinných známých, kteří jí pomohli dostat se do bezpečí – do Evropy.

Do České republiky přijela sama. Hned po přiletu na letišti požádala o azyl. Po úvodních procedurách byla asi po měsíci jako nezletilá bez doprovodu umístěna do specializovaného dětského domova pro cizince, kde začala chodit do školy a učit se česky. Díky Organizaci pro pomoc uprchlíkům (OPU) získala v ČR trvalý pobyt z humanitárních důvodů.

Po dosažení plnoletosti a ukončení praktické školy z dětského domova odešla. V současné době Juliette žije v domě na půl cesty a připravuje se na příchod svého prvního dítěte.

Narozena v Kongu, těhotná, 20 let, v ČR od roku 2006

Zdroj: OPU, www.opu.cz

Demokratická republika Kongo ve zkratce

Demokratická republika Kongo se i přes své obrovské přírodní bohatství dlouhodobě řadí mezi státy s nejvyšším počtem lidí žijících pod hranicí chudoby na světě. Od roku 2013 je DR Kongo v rámci žebříčku Index lidského rozvoje (HDI – Human Development Index) na 176. pozici ze 187 států. Politická nestabilita, hluboce zakořeněná korupce státní správy a špatná bezpečnostní situace v zemi negativně ovlivňují rozvoj infrastruktury, zdravotnictví, školství i dalších sektorů. Světová veřejnost má navíc DR Kongo silně spojenou se znásilňováním žen, které je v konfliktu zasažených oblastech dodnes jednou z hojně používaných zbraní rebelů.

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

4. příběh – Mistr jazyků z Filipín

Tricetiletý mistr jazyků pochází z filipínského města Tacloban, které před třemi lety zdemoloval tajfun Haiyan. Dle oficiálních čísel živel zabil přes pět tisíc lidí. „Naši lidé i představitelé okolních států ale věří tomu, že ve skutečnosti měl mnohem víc obětí, až dvacet tisíc. Říká se, že schválně podhodnotili čísla, protože nechtěli, aby tam intervenovala OSN,“ přibližuje přírodní katastrofu.

Usměvavý Louel studoval v Bruselu lékařskou biologii, jeho životní vášní jsou však jazyky. Jako student a stipendista výběrové přírodovědecké střední školy na Filipínách si nemohl svobodně vybrat studijní obor. Musel se zavázat, že se přírodním vědám bude věnovat i na univerzitě. Mezi českými a slovenskými studenty tam mezitím našel dobré přátele a po získání diplomu je následoval do Brna.

Češi a Filipínci

Hodně odlišný je i vztah obou kultur k přírodě. „Nemusím chození na procházky ani kempování, asi bych nepřežil strávit týden v lese. Možná někde na chatě s normálním záchodem. Pod stanem bych vydržel maximálně tři dny, nejsem totiž schopen použít kadibudku. Máte k přírodě velmi zvláštní vztah, utíkáte tam z města,“ zamýšlí se.

Filipínci chodí místo do přírody relaxovat do obchodáků, kterých je v Taclobanu spousta. „Což je dost divné vzhledem k tomu, jak chudá je většina lidí. Často se tam ale chodí jen zchladit do klimatizovaných prostor. Úplně chybí zdejší bohatá kultura, muzea i divadla.“

Čechy nevnímá jako rasisty, všiml si ale, že si cení tvrdě pracujících lidí. „Hodně lidí říká, že Češi jsou závistiví. Našel jsem to i v české učebnici, že jsou nejzávistivější národ na světě. Já si nemyslím, že jsou horší než ostatní, ale víc o závidi mluví. Máte ve zvyku říkat: „Já ti tak závidím,“ uvažuje.

V porovnání s Filipínci mu Češi připadají jako velmi rozvášní voliči. „Určitě pečlivěji uvažují, rozhodují se podle toho, co mají politici v plánu pro ně udělat. Filipínci nedostatečně přemýšlejí o výběru správných lidí do vlády,“ uzavírá.

Autor: Martina Vyroubalová, foto: Anna Vavříková, MAFRA Zdroj části článku: http://zpravy.idnes.cz/cizinci-v-brne-lou-el-ross-calleja-d4x-/domaci.aspx?c=A151023_092434_domaci_mav

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

5. příběh – Jan z Československa

Když bylo Janovi jedenáct let, jeho rodiče byli komunistickým režimem odsouzeni k 14 a 15 letům vězení za pomoc při útěku nevinného člověka z vězení.

Jan a oba jeho mladší sourozenci putovali k tetě. Otec se naštěstí vrátil z vězení už po čtyřech letech, protože jako lékař dostal milost za zlikvidování epidemie na dole, kde si odpykával trest. Maminku propustili až po deseti letech.

V roce 1968 emigrovala celá rodina do Švýcarska, kde Jan a jeho sourozenci žijí dodnes. Po Sametové revoluci v roce 1989 si Jan pořídil byt v rodném Písku, kam jezdí několikrát do roka, ale nastalo zůstává ve švýcarském Fribourgu, přestože, jak říká, Česká republika už navždy zůstane jeho domovem.

V roce 1968 po srpnové okupaci sovětskými vojsky odešlo do emigrace velké množství Čechoslováků, kteří nesouhlasili s komunistickou diktaturou. Zatímco někteří se po roce 1989 vrátili zpět do vlasti, jiní zůstali ve svých nových zemích.

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

6. příběh – Kurdka Dila

Dila pochází ze Sýrie a je příslušnicí kurdského národa. Kurdové jsou nejpočetnějším národnostním etnikem na světě, které nemá svůj stát. Do České republiky nepřijela Dila proto, aby si zlepšila svou ekonomickou situaci. Nepatří mezi ekonomické migranty.

Více než 200 000 Kurdů v Sýrii nemá státní občanství a cestovní pas. Tito Kurdové bez občanství jsou zbaveni základních ekonomických a společenských práv – nemohou vlastnit dům ani zemědělskou půdu, nemohou podnikat a pracovat jako právníci, novináři, inženýři a lékaři. Řada z nich nesmí chodit do školy poté, co dosáhnou věku 14 let. Často je jim odepřeno ošetření ve státních nemocnicích.

Dila si životem uprchlíka v ČR finančně pohoršila. Svou rodnou zemi byla nucena **opustit kvůli politické situaci a porušování základních lidských práv**. Rozhodla se proto **emigrovat**. V Sýrii nemohla svobodně uznávat tradice, ve kterých byla vychována, nemohla svým dětem dávat kurdská jména a nemohla s nimi mluvit svým mateřským jazykem (kurdštinou). Nemohla také svobodně vyznávat náboženství, ve které věří.

Nejvíce Kurdů žije v Turecku, dále v Íránu, Iráku a Sýrii. Kurdům je odepřeno státní občanství země, ve které se narodili – přibližně jedné pětině z nich. Nemají žádné úřední dokumenty. Lidé se tak ocitají v neřešitelných životních situacích, stát neuznává jejich právní nároky na majetek zděděný po rodičích, neuznává sňatky.

Na motivy článku: <http://www.vychovakobcanstvi.cz/pribehy-migrantu>

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

7. příběh – Cesta Oliviera z Bagdádu

Před odchodem z Iráku bydlel s rodiči v Bagdádu, kde měli kožešnictví. **Během roku 2001 se ale situace v Iráku stala neúnosnou a Olivier se obával o svůj vlastní život. Válečný konflikt se stupňoval.** V září opustil svou rodinu, přátele a rodnou zemi a s pomocí Organizace spojených národů (OSN) odjel do Evropy, nejprve do Francie a pak se dostal do České republiky.

„Vždycky jsem chtěl jednat čestně. **Na cizinecké policii ČR** jsem odevzdal všechny dokumenty a vysvětlil, proč a jak jsem se dostal z Iráku přes Francii do České republiky. V České republice jsem se nemohl volně pohybovat a na sedm měsíců jsem byl umístěn do tzv. **přijímacího střediska pro uprchlíky**. Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo, že jsem do České republiky neměl jezdit, ale že jsem měl zůstat ve Francii a tam jsem měl **požádat o dočasnou ochranu**. Proti tomuto rozhodnutí jsem se odvolal, ale po třech měsících jsem obdržel příkaz k opuštění státu. **A tak začal můj život nelegálního migranta.** Jednu noc strávíš tady, další tam a další zase jinde. Neustále hledáš práci. Jeden den ji najdeš, druhý ne, nebo jen na pár hodin. Vezmeš to. Pracuješ někdy i za pár korun na celý den, ale vezmeš to, abys mohl přispět do rozpočtu těch, u kterých jsi hostem.“

Na motivy článku: www.migraceonline.cz (Příběhy migrantů)

Ukázalo se, že moderní zbraně sice umožní snadné dobytí země bez velkých obětí na životech, ale to je vše. Nejmodernější zbraňové systémy samy o sobě nedokážou zabezpečit klid v zemi, kde se protivník uchýlí k partyzánským metodám boje a atentátům.

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

8. příběh – Sergej

„**Narodil jsem se v roce 1963 na Ukrajině**, vyučil jsem se zámečníkem a v patnácti jsem začal pracovat v továrně a po večerech jsem dálkově studoval. Po vojně se mi podařilo složit zkoušky na geologicko-geografickou fakultu na univerzitě pro pracující mládež, kde jsem se seznámil se svou budoucí ženou. Vzali jsme se a brzy se nám narodila dcera. Po ukončení univerzity jsem začal pracovat jako učitel na střední škole. V tuto dobu přišel **rozpad SSSR a Ukrajina získala samostatnost. Plat ve škole byl velmi nízký a občas jsme neměli ani co jíst. Všude kolem byl chaos, velká kriminalita, lidský život prostě neměl žádnou cenu.** Vydrželi jsme to velmi těžko asi pět let...

...a pak se mi podařilo sehnat práci mistra na stavbě na severu Ruska, moje žena nakonec také přijela. Museli jsme každý den pracovat čtrnáct, někdy až šestnáct hodin. Bylo to náročné. Najednou investice do stavebnictví ustaly a my jsme zůstali bez práce. Museli jsme zpět na Ukrajinu. Najít práci s dostačujícím platem bylo nemožné, tak jsme se s manželkou rozhodli podnikat. To se nám nedařilo, kvůli ekonomické krizi. Nakonec jsme se rozhodli **odjet do zahraničí, konkrétně do Čech.** Odjíždíme příští měsíc.“

Upravený text z knihy: Deník migranta, migrantky; str. 42–46. (Dostupné online: http://www2.ekscr.cz/content/files/Denik_migranta_migrantky_email.pdf)

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

9. příběh – Alejandro

„Je mi 37 let a pocházím z Andalusie ve Španělsku. Mám titul z elektrotechniky a ještě před třemi lety byl můj měsíční příjem tři tisíce eur. **Když přišla krize, ztratil jsem ze dne na den práci.** Novou práci jsem sehnal, ale pak o ni opět přišel. Moje žena je na mateřské dovolené se dvěma dcerkami. **Chci, aby moje dcery mohly jednou také studovat, a na to budeme potřebovat peníze. Naše vyhlídky bez příjmu jsou opravdu špatné.** Mí staří rodiče nám dávají 540 eur měsíčně, jen abychom splatili mou hypotéku. Oba jsou v důchodu a nemají peněz nazbyt. Navíc se necítím dobře, pokud mě a mou rodinu musí živit z důchodu.

Vzpomínám si, že jsem jednou viděl v televizi pořad o Španělovi, který žil v České republice, měl vlastní vydavatelství knih a vypadal spokojeně. Stejně jako on jsem se rozhodl skočit po hlavě do vody a řekl jsem o svém nápadu manželce. Řekla mi, že zná jednu známou, která žije v Praze. Pro odchod ze Španělska jsme se rozhodli během několika minut. Museli jsme dokonce prodat byt, takže teď žijeme u rodičů mé ženy. Je to ale jen dočasná situace. **Do Prahy se budeme stěhovat příští měsíc.**“

Na motivy článku: <http://dosmundos.cz/?p=3286>

Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

10. příběh – Kateřina

Třidvacetiletá Kateřina House se do Ameriky přestěhovala nejdřív jako au pair. Po dvou letech se vdala a v USA zůstala. Do Česka se zatím vracet nechce. Podle ní jsou Američané mnohem milejší. „Jdete po ulici a lidi vás zdraví, jdete do obchodu a všichni se vás ptají, jestli jste našli to, co jste hledali, jaký máte den a tak podobně. Když někdo zjistí, že jste z jiné země, tak se vás hned ptají, jak se vám tu líbí,“ říká. Server Lidovky.cz přináší další díl seriálu Češi v cizině.

Lidovky.cz: Vzpomenete si na první dny po přestěhování? Co vám nejvíce ulpělo v paměti?

To, co mi asi nejvíce utkvělo v paměti, bylo, jak špatná moje angličtina je. Nikdy nebyla dobrá, ale i tak jsem spoléhala na své základy. Po pár dnech v USA mi došlo, že mám základy nulové. Přijde mi, že teprve až když se dostanete do země, kde nikdo nemluví vaším rodným jazykem, zjistíte, jaká je realita. Také mě šokovalo, jak přátelší jsou Američani. Jdete po ulici a lidi vás zdraví, jdete do obchodu a všichni se vás ptají, jestli jste našli to, co jste hledali, jaký máte den a tak podobně. Když někdo zjistí, že jste z jiné země, tak se vás hned ptají, jak se vám tu líbí.

Lidovky.cz: S čím jste v cizině narazili? Je nějaký český zvyk, který byl pro okolí krajně nezvyklý?

Co mě nejvíce překvapilo, bylo, že si tu lidé nepřejí dobrou chuť. Doted' si sama pro sebe přeji dobrou chuť, jen protože mi to přijde nemyslitelné. Naštěstí se to manžel ode mě naučil. Také si tu lidé netukají s pivem.

Lidovky.cz: Jaké jsou první asociace, které slýcháváte, když řeknete, že jste z Česka?

První bude asi to, že jsme Rusko, a druhá, že jsme stále Československo. Osobně mi to už nevadí, jsem jen ráda, že lidé vědí, kde Česko je.

Zdroj části článku: http://cestovani.lidovky.cz/ceska-v-usa-lide-si-nepreji-dobrou-chut-a-netukaji-si-s-pivem-p46-/aktuality.aspx?c=A140113_103517_aktuality_ape

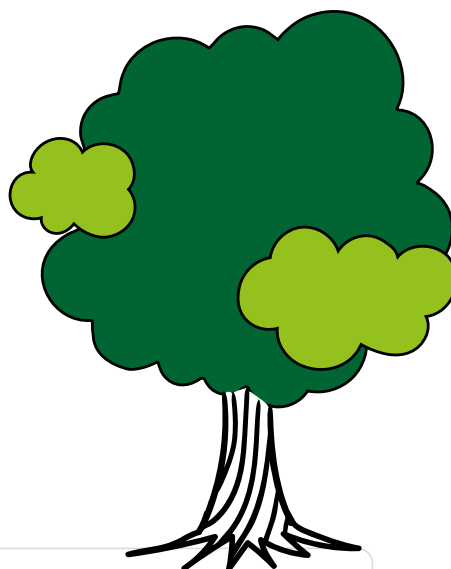
Otázky:

1. Odkud se v tomto příběhu migrovalo?
2. Kam se hrdina/ové příběhu přestěhovali?
3. Jaké byly důvody migrace?

Jméno	Odkud?	Kam?	Jaký byl důvod migrace?
Madeleine Albrightová	z ČR	do Anglie v r. 1939 do USA v r. 1948	2. sv. válka, náboženská nesnášenlivost komunismus, politická situace, emigrace
Rodina Aslana a Sedaly	Čečensko	ČR, Rakousko	Válka, ohrožení života, vyšší šance na azyl
Juliette	Kongo	ČR	Politická nestabilita, chudoba
Louel	Filipíny	Brusel, ČR	Tajfun, (studium)
Jan	ČR	Švýcarsko	Komunismus, politická situace
Dila	Sýrie	ČR	Porušování základních lidských práv, občanská válka
Oliver	Irák	Francie, ČR	Válečný konflikt
Sergej	Ukrajina	Rusko, ČR	Politická a ekonomická situace
Alejandro	Španělsko	ČR	Ekonomická situace
Kateřina	ČR	USA	Au pair, sňatek

Strom migrace z pohledu původního obyvatele

Listy – Co přináší nově příchozí?

Větve – Jak pro mě nově příchozí mění život v mojí zemi?

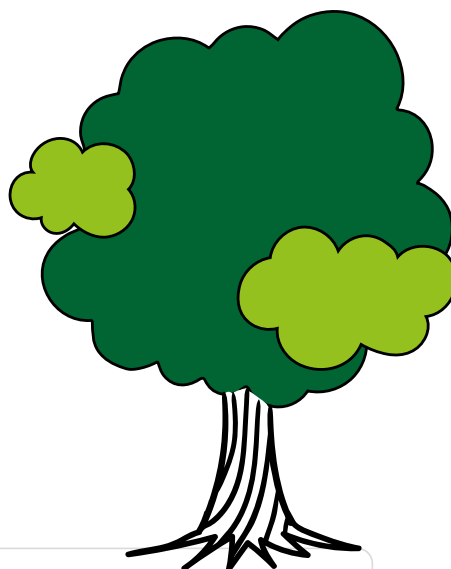
Kmen – Proč nově příchozí mění život v mojí zemi?

Kořeny – Proč se lidé stěhují do naší země?

Strom migrace z pohledu imigranta

Listy – Co mi (materiálně a právně) přináší život v nové zemi?

Větve – Jaký je pro mě život v nové zemi?

Kmen – Jaká je pro migranty cesta do nové země?

Kořeny – Proč se chci vystěhovat?

